

Onverwachte zegeningen

ONVERWACHTE ZEGENINGEN

met engelen op mijn pad

Cees Buys

2e druk

2022 Mijnmanagementboek

Copyright: Cees Buys, september 2018 ©

E-mail: cabuijs@gmail.com

Omslagfoto: Marloes T.H. Buijs

ISBN: 9789463189033

NUR: 746

1e druk, 2015

2e druk, 2022

Courage, mon ami, courage.

Hercule Poirot

Alle rechten voorbehouden

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de beide auteurs.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 20 juni 1974, St.b.351, zoals gewijzigd bij het Besluit van 23 augustus 1985, St.b.471 en artikel 17 Auteurs-Wet 1912, dient men daarover wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich vooraf tot de auteur te wenden.

Index

Voorwoord door wijlen Prof. dr. Paul de Chauvigny de Blot SJ Lic. Ph

Introductie door de auteur

Hoofdstuk 1   **Spiritualiteit als levensbasis**

- 1.1   Waar staat je wieg?
- 1.2   De engelen op je pad
- 1.3   De keerzijde
- 1.4   Geloven en vertrouwen
- 1.5   De ideale situatie
- 1.6   Dogma's versus realiteit

Hoofdstuk 2   **Reflectie op ons leven**

- 2.1   De jeugdijaren
- 2.2   De volwassenwording en een kort levensinzicht

Hoofdstuk 3   **Wie zijn de engelen op je pad?**

- 3.1   De engelen op mijn pad
- 3.2   Is vriendschap een droom
- 3.3   Het centrum van je leven

Hoofdstuk 4   **Tegenslagen en toch een zegen**

- 4.1   Kan tegenslag een zegen zijn
- 4.2   De rol van vrienden

Hoofdstuk 5   **God's Liefde leidt ons**

- 5.1   Gods genade is genoeg. Volg Hem maar op dit pad
- 5.2   De Goddelijke 'stage'
- 5.3   Wat is werkelijk succes in dit leven: **maar God .....**

Hoofdstuk 6   **Op wiens pad ben jij een engel**

- 6.1   Nu omdraaien
- 6.2   Valkuilen

Nawoord

Dankwoord

Het grootste gevaar van de meeste van ons schuilt er niet in dat we een té hoog doel nastreven en daarin falen, maar dat we té laag mikken en ons doel bereiken.

Michelangelo

Foto van Mineko en Hiroshi Katsuta

Ik wil dit boek opdragen aan mijn ‘Japanse vader’, Hiroshi Katsuta uit Tokio, Japan. Zonder dat hij het zich echt bewust was, heeft hij een enorm belangrijke rol heeft gespeeld in mijn leven en inmiddels ook in dat van mijn vrouw en onze kinderen. Hij is daarmee een rode draad in ons leven geworden qua glans, avontuur, Japanse sferen, gastvrijheid en tijd. Zijn uitspraak, “No, I am the president” is ons altijd bijgebleven toen hij op de zoveelste dag van onze huwelijksreis in maart 1982 weer alle tijd voor ons nam en Marjolein, mijn echtgenote hem voorzichtig vroeg of hij niet naar zijn werk moest omdat we hem beslist niet in zijn zakelijke of professionele verplichtingen wilden storen. Zijn gastvrijheid was altijd zeer genereus en dat hebben onze kinderen tijdens hun reizen en studeren in Japan ook in ruime mate ervaren. Door zijn directe en ook verdere familieleden is dit hartverwarmende gedrag overgenomen. Hiroshi ontmoeten was, achteraf bezien, een geschenk uit de hemel en het heeft gemaakt dat ons leven in hoge mate geslaagd is, dat wij ons leven echt geleefd hebben en er alles uit hebben uitgehaald. De naam Hiroshi heeft meerdere betekenissen: ‘voorspoed’, ‘generoos’ en ‘tolerant’ en hij heeft hiermee zijn naam zeker eer aan gedaan. Marjolein en ik zijn hem en zijn echtgenote, mevrouw Mineko Katsuta-Uchida zeer dankbaar.

Het eerste proef-exemplaar van dit boek is op 18 september 2015 officieel overhandigd aan mijn Japanse broer, de oudste zoon van Hiroshi, Osamu Katsuta, tijdens zijn bezoek aan ons in Nederland.

Cees Buys

Voorwoord

ONVERWACHTE ZEGENINGEN

De bekende psychiater Viktor Frankl heeft als Jood verschillende Duitse concentratiekampen weten te overleven. Op de vraag hoe hij dit heeft beleefd, gaat hij in op twee punten. In de eerste plaats is er niemand in staat om zonder vrienden het concentratiekamp te overleven. Daarnaast gaat het om de kracht van de bewustwording van de Onbekende God die ons de kracht kan geven om niet te bezwijken.

Dat is ook mijn ervaring geweest in het Japanse concentratiekamp. Het zijn je vrienden die je de kracht geven om het uit te houden maar daarnaast is het de buitengewone innerlijke geloofskracht die alle begrip overstijgt. Het gaat niet om godsdienst maar om een geestelijke kracht die niet onder woorden te brengen is en waar ik geen ander woord voor kan vinden dan God.

Het gaat niet om kennis maar een diep innerlijk houvast dat alle begrippen overstijgt en waar je stil van wordt.

Een soortgelijke ervaring moet ook Cees Buys hebben gehad, wel binnen een andere culturele omgeving en beeldvorming. Hij spreekt over een ervaring van engelen die hem op zijn levenspad begeleiden en ondersteunen en beschrijft deze realiteit als een ontmoeting met engelen. Het is voor hem een uitzicht op een diepe zinservaring die niet onder woorden te brengen is maar wel in het spirituele beeld van de engel tot uitdrukking kan worden gebracht.

De goddelijke kracht, die hij als een houvast ervaart die moeilijk onder woorden te brengen is, maar voor hem wel als een engelenwereld te ervaren is.

Dit boek is geen leesboek en ook geen meditatieboek maar toont ons in een spiegelbeeld onze goddelijke ervaring die we niet onder woorden kunnen brengen. Het is zeker de moeite waard om het te lezen als je er open voor staat. Ik wens de lezer met een gelovige ervaring met dit boek een rijker spiritueel inzicht toe.

Prof. dr. Paul de Chauvigny de Blot SJ Lic. Ph

Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven. Niemand komt tot de Vader dan via Mij.

Jezus Christus

Introductie door de auteur

In de afgelopen decennia hebben mijn echtgenote, Marjolein en ik een aantal bijzondere ontmoetingen gehad. De mensen die toen ons pad kruisten, hebben een cruciale rol gespeeld in onze persoonlijke ontwikkeling en daarmee in hoge mate in ons leven. Zowel de positieve als ook de, in eerste instantie, als negatief aanvoelende situaties, bleken achteraf zegeningen op mijn pad te zijn. Ik wilde dit boek samen met Marjolein schrijven en uitgeven maar zij stelde, terugkijkend, dat de inhoud van dit boek primair aan mij kleeft. Uiteindelijk hebben we ervoor gekozen dat ik de auteur zou zijn van dit boek.

Ik ben me pas achteraf bewust geworden van het belang van de vele mensen die een bijzondere uitwerking op mijn leven hebben gehad. Op een wat latere leeftijd aangekomen en terugkijkend, viel het me pas op. De combinatie van al die mensen is van eminent belang geweest voor mijn levensloop.

Als je de combinatie van al die onverwachte zegeningen terugkijkend waarneemt en ook benoemt, realiseer je dat dit mensen zijn die je op de juiste momenten zijn toegevallen. Dat ik dus zelf nooit deze samenloop van omstandigheden had kunnen regisseren. Zelfs in het beste geval had ik het zelfs niet kunnen beïnvloeden. Het kwam op mijn weg, het viel me toe (geen toeval).

Je ontdekt geen nieuwe continenten zonder de moed om de oude kust uit het oog te verliezen.

André Gide

Enkele jaren geleden, tijdens een bezinningsmoment, heb ik dit fenomeen van die keurig geschikte reeks van toevalligheden met mijn echtgenote gedeeld. Pas op dat moment ben ik mij bewust geworden van het verschil tussen de woorden 'toeval' en 'het je toevallen'.

Wij zijn ons bewust geworden dat we bovenmatig zijn geholpen én zeker ook gezegend. Wij kunnen dan ook uit eigen ervaring niet anders stellen dan dat er engelen op ons pad zijn gezet waardoor we zijn geworden wie we nu zijn.

Mijn leven is een spannend jongensboek en daar ben ik zeer blij mee. De vraag diende zich toen aan: “ben ik hierin uniek?” en “mag ik van eugelen spreken?”. Ik heb daarbij rondgevraagd en dit onderwerp veelvuldig aangesneden. Vrijwel iedereen herkende engelen op hun pad en ze vertelden me ook soortgelijke ervaringen te hebben gehad. Zij bevestigden dat die ontmoetingen een grote impact op hun levensloop hebben gehad.

We noemen ze nu bewust de Engelen en hebben ons laten leiden door twee preken van godsmannen die ons daartoe impliciet op 25 december 2016 tijdens de Kerstdienst hebben geïnspireerd. De eerste was de Amerikaanse TV-dominee Bobby Schuler (Hour of Power) die sprak over ‘the incarnation of the spirit’ en de tweede was een dominee tijdens de Kerstdienst van 2016. Hun toespraken kwamen erop neer dat ten tijde van de geboorte van Jezus Christus onvoorstelbaar veel engelen voorkwamen (lees: Lucas 2: “.. plots voegde zich bij de engel een groot hemels leger dat God prees ...”). Met de Pasen waren het nog maar twee engelen en met Pinksteren was er geen sprake meer van hemelse engelen omdat met de komst van de Heilige Geest, de mensen de Goddelijke trooster hebben gekregen. God gebruikt vanaf dat moment dus mensen voor de engelentaak en dat is heel bijzonder. Dit boek gaat nu over engelen op mijn levensweg die allen gewoon mens waren (overigens zonder dat ze zich van deze rol bewust zijn geweest).

Omdat dit fenomeen mij boeit en ik weet dat het zeer waarschijnlijk zeer velen zal boeien, heb ik besloten dit boek te schrijven. Ik blijf daarbij heel dicht bij mijzelf en, al schrijvende, realiseer ik me dat het een grote openheid is die ik deel met u als lezer. Voor de volledigheid van dit boek stip ik ook de aard aan van mijn geloofsovertuiging. Mijn geloof, met daarbij alle effecten, die het door de decennia heen op mijn leven heeft gehad en ook mede bepalend zijn geworden. Het is voor mij levend geworden in de wetenschap dat God Liefde is en Jezus Christus heel dicht bij mij en ons is (zeker als je in hem geloofd en hem ook dagelijks betreft in je leven. De effecten zijn dan bijna magisch.

Voor de leesbaarheid van dit boek wil ik in ieder geval mijn definitie geven van een engel omdat er ook veel bengels om ons heen zijn en die een tegenovergestelde uitwerking hebben.

Pas op voor deze bengels daar ze vrijwel altijd emotioneel pijn doen

De definitie van de engel op je pad is in het totale complex van karakteristieken die onderstaand zijn weergegeven. Alle genoemde punten zijn van toepassing. Ik noem:

- 1. De engelen kennen elkaar meestal niet. Ze weten vaak niet eens dat ze deze rol naar anderen hebben vervuld en dat ze zijn 'gestuurd';*
- 2. Een engel is iemand die in essentie zuiver van inborst is;*
- 3. Je kunt een 'engelensituatie' zelf nooit arrangeren of regisseren;*
- 4. Er kleeft altijd een hoge mate vanschijnbare toevalligheid aan: Engelen vallen je toe (= geen toeval);*
- 5. Het speelt zich soms met tussenpozen af over een groot aantal levensjaren. Het vormt, retrospectief, een rode draad door een mensenleven van elkaar opvolgende gebeurtenissen;*
- 6. Engelen werken altijd goed uit en resulteren in een positieve verdere ontwikkeling voor de persoon op wiens pad de engel is gezet en ook voor de engel zelf;*
- 7. Positieve impact zowel in tijden van welvaart maar ook ten tijde van verdrukking;*
- 8. Het haakt in op het grote proces in je leven en laat je naar een volgende fase groeien;*
- 9. Het is een gevolg van Gods genade en liefde voor jou als mens. Het overkomt je en het is onverdiend;*
- 10. Je ontdekt altijd pas achteraf dat er een engel op je pad is geweest en aan het patroon in je leven wie het was en ook waarom die engelenactie zo noodzakelijk of welkom was.*

Ondanks het feit dat ik heel veel prachtige verhalen heb gehoord van vele mensen, beschrijf ik hier slechts mijn eigen ervaringen met engelen. Ik behandel daarbij direct ook een aantal levensvragen die mogelijk ook handvatten kunnen zijn voor u als lezer. Ik wil me daarbij beperken tot mijn persoonlijke geloofsovertuiging, die van het christendom waarbij Jezus Christus beslist en heel bewust mijn idool is. Ik zal daarbij trachten geen vertroebeling te krijgen met de diverse dogma's die voortkomen vanuit de verschillende religies. Oprecht geloof en een zuivere spiritualiteit staan in essentie ook los van enige religie en komen voort uit Gods Liefde. De Liefde met de kapitale L.

Voor mij heeft het schrijven van dit boek ordenend gewerkt. Tevredenheid en ook zielenrust heb ik meer dan ooit gekregen. Ik heb zo ook alle 'gekkigheid' van de wereld en maatschappij waarin we leven, beter kunnen relativeren. Het vinden van de antwoorden op de lastig te beantwoorden levensvragen wordt zo hopelijk wat gemakkelijker.

In dit boek heb ik ook een aantal citaten opgenomen die Marjolein, mijn fantastische echtgenote, in de afgelopen decennia heeft aangetroffen in boeken, tijdschriften, kranten, etcetera. Bij het lezen ervan kunnen ze ook inspiratie bieden. Deze stukjes heb ik omkaderd weergegeven met daarbij, waar mogelijk, de bronvermelding.

Als een overtuigd christen heb ik mijn leven en ook het schrijven van dit boek in hoge mate laten inspireren door de Bijbel en door Gods Zoon, Jezus Christus.

Nu heb ik mezelf altijd afgevraagd waartoe mijn leven leidt. Wat zijn de effecten op mijn leven van al die engelen die me zijn toegefallen? Ik realiseer me nu direct dat deze vraag reflecteert op mijn ego en feitelijk egoïstisch is. Ik worstel namelijk al jaren met het beeld dat de cirkel van mijn leven rond moet worden met een happy ending in materiele en maatschappelijke zin voordat ik dit boek kan uitgeven. Als engelen op je weg een vingerwijzing zijn van God, zal het leiden tot Liefde. Liefde voor jezelf maar zeker ook voor anderen. Het balletje moet niet rond worden naar materiële of maatschappelijke zin maar veel meer op het onzienlijke, het intrinsiek menselijke vlak: het spirituele. Ik kan inmiddels stellen dat ik uit mijn worsteling ben en dat ik als mens gegroeid ben naar een zekere verlichting in mijn leven. Mijn ambitie en de daarbij horende drijfveren zijn dan ook gericht op de dienstbaarheid voor anderen.

Ik heb, met al mijn worstelingen sinds ongeveer 2010, geleerd dat de materiele en de maatschappelijke waarden van het leven feitelijk niet relevant zijn. Dat het belangrijk is dat je een vorm van (Goddelijke) Liefde afstraalt naar mensen om je heen. De liefde is zonder einde en kun je blijven geven. Dit geschreven hebbend, kijk ik inmiddels terug naar de afgelopen circa 10 jaar met heel andere ogen. Ik realiseer me nu dat ook ik een engel ben geweest in het leven van velen en dat deze weg feitelijk het doel is. Deze weg maakt namelijk de cirkel van mijn leven rond. Eerlijkheidshalve moet ik wel bekennen dat heel soms een bepaalde onrust in mij de kop opsteekt die is ingegeven vanuit mijn ego en materiele programmering. Ik ben altijd een man geweest van het grote gebaar maar dat krijgt nu een andere invulling.

Afsluitend wil ik in deze introductie, met het oog op hoofdstuk 5.3, benoemen wat ik inmiddels versta onder succesvol zijn. U weet inmiddels dat ik bewust

christen ben. De Bijbel is voor mij de bron van wijsheid met al de antwoorden op belangrijke levensvragen. Wat vindt mijn God van succesvol zijn? De Bijbel geeft een voorbeeld van ene Naaman, de legeraanvoerder van de koning van Syrië in die tijd. Hij stond in hoog aanzien. Hij was een groot strijder, maar hij was melaats. De Bijbel vertelt hier dat deze man naar de koning van Israel ging met een brief van de koning van Syrië en met zilver en geld. De koning van Israel kon hem niet helpen maar de profeet Eliza vroeg hem Naäman naar hem door te sturen (zie ook 2 Koningen 5 in de Bijbel). Naäman was een man van status die kwaad werd toen deze profeet hem opdroeg naar de rivier de Jordaan te gaan en zich daar zeven keer onder te dompelen. Naäman had van Eliza meer statuur verwacht, meer show, en wilde rechtsomkeert maken, terug naar Syrië. Eén van zijn knechten overtuigde hem over zijn ego te stappen en toch te doen wat hem was opgedragen. Zo geschiedde en hij was genezen.

Als wij blijven vasthouden aan onze eigen succes-denkbepelden en status (ego) en we erkennen God niet als alregeerder over deze planeet en alles en iedereen die daarop woont, dan zullen we nooit echt succes hebben. Jezus Christus geeft hierbij in eenvoudige bewoording het recept voor echt succes waar hij antwoordde in Bijbelboek Johannes 14, vers 6: 'Ik ben de weg, de waarheid en het leven. Alleen via Mij kun je bij de Vader komen'. Alleen bij de Vader ligt het echte en ook beklivende succes: geluk, vrede, harmonie en voorspoed in het leven. God voorziet immers in alles wat je nodig hebt. We hebben dit daadwerkelijk aan den lijve ondervonden. Ik heb niet voor niets de uitspraak 'bijna magisch' gebruikt.

Al het andere aan succes is slechts van beperkte duur en maakt leeg. Op dit punt start het geloven en de enige echte weg naar succes. De rest is feitelijk niet belangrijk meer. Zeer velen echter kunnen dit niet geloven en willen net als Naäman weleer, kwaad rechtsomkeert maken omdat ze het belang (nog) niet zien van het hebben van het echte succes in het leven. Hopelijk draagt de inhoud van dit boek hieraan bij: food for thought.

Ik wens u erg veel wijsheid toe evenals een gezegend leven waarbij ik u van harte toewens dat ook u een engel mag zijn op het levenspad van anderen.

Cees Buys

1.1 Waar staat je wieg

Door je geboorte word je in de regel onderdeel van een familie. Als kind heb je daar geen enkele invloed op en een kind is in die positie ook volkomen hulpeloos en afhankelijk van de ouders. Het overkomt je als kind en daar moet je het, officieel tot je achttiende verjaardag, mee doen.

Het is meestal goed zoals het is en het zal de basis worden voor de rest van je leven (ook al is of lijkt het soms niet positief te zijn). Het legt een grote verantwoordelijkheid op de schouders van ouders. Realiseer je daarbij iedere dag, vanaf het moment dat je bewust wordt van je 'zijn', dat je als mens te allen tijde verantwoordelijk bent voor de inhoud en de waarde van je eigen leven. Bewustwording is zeer belangrijk en dus ook de reflectie op je leven. De vele leermomenten en leerpunten in een mensenleven (positief en negatief) zorgen voor het verbeteren van de waarde van je eigen leven.

Alle ervaringen in iedere fase van ons leven bepalen dus in hoge mate de waarde van ons verdere leven. Hierbij geldt één zeer belangrijke regel: **“het gaat er niet zozeer om wat je overkomt maar hoe je hiermee om gaat”**. Deze regel geldt zowel bij positieve als ook bij de negatieve momenten en situaties in een mensenleven. Het vormt ons en als je nu maar stug blijft vasthouden aan en vertrouwen op je Hemelse Vader, dan komt alles eens ten goede en zorgt en voorziet Hij in die tussenliggende fase. Hoe zwaar en moeilijk je ook je eigen leven ervaart. Het is ook een wetmatigheid dat ieder proces (ook het levensproces) een levenscyclus heeft. Een begin heeft en dus ook een einde.

Het is in deze zeker van belang in welk gezin je wordt geboren. Achterstand in persoonlijke ontwikkeling ontstaat gemakkelijker in leefomgevingen die in

Armoede slokt denkvermogen op.

Marjolein Buijs

schaarste verkeren en waar ouders veel van hun aandacht en energie moeten besteden aan overleven. De hierbij verloren energie is niet meer in te zetten voor persoonlijke ontwikkeling naar betere tijden. Schaarstesituaties, in materiële zin, blokkeren heel snel de weg naar persoonlijke groei, vaak ook ingegeven door verschillende emoties, die bijvoorbeeld het wegkruipen in een slachtofferrol kunnen legitimeren. Hoe menselijk deze gevoelens ook zijn en hoe verklaarbaar, het houdt de mensen, die in deze situatie terecht zijn gekomen in een beklemmende greep. Je hebt dan vaak de compassie en de kracht van anderen nodig om weer overeind te komen.

De energie die in alle denkbare moeilijke situaties nodig is om dagelijks te overleven, gaat bijna altijd ten koste van de energie en middelen die volwassenen en ook hun kinderen nodig hebben om zich te ontwikkelen. Geld(zorg) lijkt daarbij de blokkerende factor maar feitelijk zijn het de negatieve emoties in mensen, ingegeven door de angst, die hier in hoge mate blokkerend zijn. Het blijvend vertrouwen, hoe moeilijk het leven ook voor je is, in die hogere Macht die ik vanaf heden gemakshalve God¹ noem, is van het grootste belang dat je deze moeilijke tijd ook eenmaal achter je kunt laten. Ik leefde en leef nog steeds in dit vertrouwen en dat heeft me, in de moeilijke tijden in mijn leven en dat van mijn vrouw, ook bovenmate geholpen. Ik heb zo alle ellende op enig moment weer achter me kunnen laten nadat de zon weer opging in ons leven. Hoop op betere tijden is noodzakelijk en daar is een rotsvast vertrouwen in God van cruciaal belang.

Het is daarnaast beslist niet gezegd dat kinderen die in een schaarste situatie verkeren per definitie ook een achterstand in hun ontwikkeling hebben of krijgen. De kans dat kinderen die in een armoedesituatie opgroeien een achterstand in hun ontwikkeling oplopen, is echter wel vele malen groter dan kinderen die in welvaart opgroeien. Geloof in God's almacht maakt dat **alles** mogelijk is als je maar je hart en ziel gelooft dat alles mogelijk is.

---

¹) Bron: Wikipedia: In de joodse traditie werd de naam van God "Jahweh" in teksten gespeld als יהוה (JHWH), maar zelf niet uitgesproken: in plaats daarvan werd אֲדֹנָי (adonai) gezegd, wat werd aangegeven met de klinkertekens van dat woord. Oude protestante bijbelvertalingen combineerden deze klinkers en medeklinkers tot de naam Jehovah. Tot 1955 was Jehovah in de gangbare schrijfwijze van het protestantisme de naam van de God. Het NBG heeft op enig moment besloten het woord 'Jehovah' niet meer in hun Bijbelvertalingen te gebruiken. Naar zeggen zou deze naam van God te veel geassocieerd worden met de 'Jehova's getuigen'. M.i. een drogreden daar de naam YHWH voor onze Hemelse Vader al eeuwen lang wordt gebruikt in de protestante geloofdbeleving.

Blijf daarbij vertrouwend in Zijn aanwezigheid en Liefde voor jou als mens en Zijn schepsel. God houdt van ons allemaal zoals we zijn. Hij is onze Hemelse Vader en zou een Vader niet altijd het allerbeste met ons voorhebben?

Geloof dat God trouw houdt tot in eeuwigheid, Hij van jou houdt, ondanks alle slechte eigenschappen en daden en Hij, bij oprechte spijt, jou altijd vergevingsgezind is. Als dit geloof een 'zekerheid' voor je is geworden, mag je iedere uitkomst van God verwachten. Het een universele wetmatigheid dat Hij je door die moeilijke tijd helpt en uiteindelijk weer de zon over je leven laat opgaan. Ook in deze situatie heb ik ervaren dat diverse engelen op mijn pad zijn gekomen die het positieve verschil hebben gemaakt en me hebben geholpen uit de diepe put te kruipen waarin ook wij terecht waren gekomen.

Even terug naar de kinderen. Een klein kind in familieverband heeft weinig tot geen referentiekader anders dan de belevingswereld van de directe familie. Een kind klampt zich daaraan ook van harte vast. Hoe goed of slecht die belevingswereld is, doet er voor het kind in die situatie niet zoveel toe. Het is per definitie 'normaal'. Het kind heeft maar één sterke instinctieve drijfveer: het moet door. Het kind krijgt vervolgens iedere ervaring, nietig of met grote impact, mee als levensbagage. Wat hierbij van wezenlijk belang is, is dat een kind gedurende de gehele opvoeding enerzijds omringd wordt door oprechte ouderliefde. Ouderliefde met alle zorg, veiligheid en verantwoordelijkheden. Anderzijds is een kind uitermate gezegend als het buiten de ouderlijke invloed ook door anderen oprecht en liefdevol wordt bejegend. Het is dan wel zaak dat het kind ook hulp wil ontvangen vanuit deze hoek. De Engelse taal kent een belangrijk gezegde: "It takes a village to raise a child" en dat slaat hier de spijker op zijn kop. Een kind dient in een bepaalde fase in diens leven (bijvoorbeeld de pubertijd) ook helpbaar zijn. Zich zo opstellen dat als mensen hen willen helpen, ze hiervoor de gelegenheid bieden. Niet afsluiten maar veel meer openstellen (hoe moeilijk dat voor mensen kan zijn, wier vertrouwen is beschaamd).

De ouderliefde en de oprechte genegenheid van anderen die het kind beïnvloeden, is zeer belangrijk. Alle onbaatzuchtige activiteiten daarbij, maken dat jonge kinderen bewuste pubers worden en uiteindelijk evenwichtige volwassenen. Volwassenen die vervolgens ook hun taak tegenover weer hun

kinderen en anderen, serieus en toegewijd zullen oppakken. Ieder mens is dan ook het resultaat van haar of zijn verleden.

Omgekeerd kan het dus ook goed mis gaan als een kind in zijn jonge leven geconfronteerd wordt met onveiligheid en het ernstig schenden van diens vertrouwen. Als je je ouders niet (meer) kunt vertrouwen, wie kun je dan nog wel vertrouwen. Met name op het vlak van vertrouwen en veiligheid hebben voornamelijk de ouders een grote verantwoordelijkheid.

Life is what happens while you are busy making other plans.

John Lennon

Op enig moment in het leven wordt een kind volwassen. Deze mate van volgroeidheid is overigens nauwelijks aan een leeftijd te verbinden. Dit moment markeert wel de start van een fase waarin de jongvolwassene zich (meestal) bewust wordt van het feit dat je te allen tijde verantwoordelijk bent voor je eigen ontwikkelingspad in deze wereld ook al is er nog zo veel mis gegaan in de periode daarvoor.

Als jongen realiseerde ik me dit toen ik een jaar of veertien was. Op dat moment voelde ik sterk de verantwoordelijkheid die ik had voor primair mezelf. Ik herinner me dat ik die verantwoordelijkheid heel bewust ben gaan doorleven. In mijn jeugd is er nogal wat aan de hand geweest mede door het feit dat mijn ouders een slecht huwelijk hadden met stevig drankgebruik en regelmatig ook fysiek geweld. Velen hebben meewarig voorspeld dat van “die kinderen uit dat gezin” niet veel goeds terecht zou komen. De jongste zus van onze moeder (ze is uiteindelijk mijn lievelingstante geworden), meldde mij, toen ik al tegen de vijftig jaar liep, dat ik, theoretisch gezien, in de goot had moeten liggen. Dit was altijd haar stellige overtuiging geweest. Ik heb haar toen geantwoord dat het, in algemene zin, niet zo moeilijk is om in de goot terecht te komen. Dit kan feitelijk bijna het gehele Nederlandse volk vrij gemakkelijk en ook vrij snel overkomen. We realiseren ons dat gelukkig niet elke dag maar het is wel zo. Feit is dat we alle drie niet in de goot terecht zijn gekomen, in tegendeel. Er zijn mensen geweest die zich mijn en ons lot hebben aangetrokken. Mensen die de ouderlijke verantwoordelijkheid ongevraagd en